

Veritas vincet

Vilniaus reformatų žinios

Tiesūs yra Viešpaties keliai ir teisieji jais vaikšto, o nusikaltėliai jais eidami suklysta. Oz. 14,10

1999 m rugsėjis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos ir seniūnų tarybos informacinis leidinys Nr.8(10)

Ne jūs mane išsirinkote, bet aš jus išsirinkau

Ne jūs mane išsirinkote, bet aš jus išsirinkau, ir jus paskyriau tam, kad jūs eitute, neštute vaisius, ir jūsų vaisiai pasiliktų. Jon. 15,16

Dievo išrinkimo malonė veikia per Evangeliją ir parodo mums Jėzaus gelbstinčią meilę. Laiške efeziečiams parašyta, kad Dievas, prieš įkurdamas pasaulį, išsirinko mus Jėzuje. /*Taip, kaip Jis išsirinko mus Jame (Jėzuje Kristuje) prieš įkurdamas pasaulį, kad mes būtume Jo akivaizdoje šventi ir nepaikinti su meile Ef.1,4.*/ Skirtu laiku Jėzus atėjo į žemę. Jis savanoriškai nuėjo į Golgotą ir atidavė gyvybę tam, kad mes būtume išgelbėti iš pražūties.

Kai Evangelija apie Jėzaus atliktą darbą randa geras sąlygas įsikurti žmogau širdyje, Jėzus išsirenka tokį žmogų, kad jis būtų Jo. Jėzus išsirenka įtikėjusį į Jį. Jis imasi iniciatyvos mūsų išganymui. Turime būti dėkingi už tai. Be abejo, visa tai nenusisektų, jei turėtume padaryti tai patys. Tad galime būti tikri, žinodami, kad Jėzus išsirinko mus, o ne atvirkščiai. Jis pradėjo savo gerą darbą mumyse, Jis tęs ir užbaigs.

Taip palaimingai gera žinoti, kad Jis šaukia nusidėjėlius pas save. Jėzus rūpinasi tais, kurie nieko neverti žmonių akyse. Pirmame laiške korintiečiams 1,27-29 parašyta: "Bet Dievas pasirinko, kas pasauliui kvaila, kad sugėdintų išminčius. Dievas pasirinko, kas pasauliui silpna, kad sugėdintų galiūnus. Ir tai, kas pasaulio akimis žemos kilmės ir paniekintas, net tai, kas niekas, Dievas pasirinko, kad niekais paverstų tai, kas laikoma kažin kuo, kad joks žmogus Dievo akyse negalėtų girtis."

Būti išrinktam, vadinasi, gyventi Jėzaus meilėje. Tada galime nešti vaisius, kaip Jėzus iš mūsų tikisi. Jėzaus meilė mums padeda tai padaryti. "Mylimieji, jei Dievas mus taip pamilo, tai ir mes turime mylėti vieni kitus" /1 Jn. 4,11/.

Iš H.Neimano pamokslų rinkinio "Dievo rankose"

KAS NUTRAUKS NETEISYBĖS GRANDINĘ

Kas nutrauks neteisybės grandinę,
Kas nuties tikrai tiesai kelius?
Kas numes tamsų šydą, kurs skiria,
Kas sujungs į šeimyną visus?

Daugel metų mes jau nerimaujame.
Blaško vėjai negausias gretas.
Kovai kilti vadai prisidėjo,
Jie į žūtį mus veda gretas.

Kunigai, nors teisybės nešėjai,
Nepateisino mūsų vilčių.
Jie juk meilės, tikybės skleidėjai,
O gyvenime - daug paslapčių.

Kas tada mus suvienys rytojųj,
Kas tada tikrą laimę parneš?
Tai tik Jėzaus širdis nemarioji,
Ji mus laimins, į Dangų nuves.

A.N.

KAS YRA REFORMATAS

Iš istorijos žinoma, kad 16-ame šimtmetyje šalia Witenbergo reformacijos, kuriai pradžia davė Martynas Liuteris, ir vokiškos Šveicarijoje, kurios dvasinis tėvas buvo Ulrichas Cvinglis, kilo trečias nepaprastų užsimojimų ir ekspansinės jėgos reformacinis judėjimas, išsivystęs Jono Kalvino /Jean Cauvin - prancūziškai / dėka.

Kalvinas, tas 16-ojo amžiaus reformatorius, būdamas viena generacijos karta jaunesnis už Liuterį, neabejotinai buvo Liuterio, Melanchtono, Cvinglio ir Bucerio dvasinėje įtakoje. Religinio gilumo atžvilgiu Kalvinas gal ir neprilygo Liuteriui, bet viršijo jį valios stiprumu. Kalvinas iki pat gelmės analizavo religinius klausimus, norėdamas žmogaus gyvenimą padaryti visiškai priklausomą nuo Dievo valios, tuo būdu kurdamas reformato tipą, ryškiai besiskiriantį nuo kataliko. Bažnyčios istorija vadina Kalviną didžiausiu reformatų dogmatiku. Jo "Krikščionių tikėjimo pamokymas"/Institutio religionis Christianae/ yra sistematiškiausias teologijos veikalas, pasirodęs reformacijos laiku. Trys pagrindiniai Kalvino teologijos dėsniai yra šie: mokslas apie predestinaciją, Šventos Vakarienes supratimas ir santykis į religijos kultą.

Mokslą apie predestinaciją Kalvinas išvystė iki nepaprasto dydžio. Jo manymu yra taip vadinama dviguba predestinacija, besiribojanti supralapsatizme. Jau nuo amžių Dievas vienus paskyrė išganymui, kitus pasmerkimui. Galutinis esimo tikslas yra Dievo garbinimas - "Soli Deo Glorija". Jam tarnauja ir išganytieji, ir pasmerktieji.

Mokslė apie Šv. Vakarienę Kalvinas užėmė tarpinę vietą tarp Liuterio ir Cvinglio. Dvasiniai jis čia artimesnis net Liuteriui negu Ciuricho reformatoriui. Kalvinas griežtai atmetė "transsubstanciją", t.y. duonos virtimą Kristaus kūnu, o vyno - krauju. Žodį "est" /yra/ reikia suprasti kaip "reiškia". Kristaus žodžius pasakytus įsteigiant Šv. Vakarienę reikia skaityti: "imkite ir valgykite, tai yra - reiškia- mano kūnas" ir apie taure: "gerkite iš jos visi, nes tai yra - reiškia - mano kraujas..." /Mato 26, 26-27/. Šioje vietoje Kalvinas atmeta R.Katalikų Bažnyčios supratimą /transsubstancija/, o taip pat ir Liuterio teigimą, kad Kristus kūniškai dalyvauja Šv. Vakarieneje. Tačiau Šv. Vakarienes sakramentas jam nėra vien simbolinis aktas, kaip aiškina Cvinglis, bet kartu ir Dievo malonės dovana tikintiesiems. Viešpaties Vakarienes metu esantis danguje Kristaus kūnas dvasiniu būdu yra sutelkiamas tikintiesiems. Taigi Šv. Vakarienes akte įvyksta dvasinis susivienijimas su perskaidrintu Kristaus kūnu, ir kaipo dvasinis aktas, jis nėra būtinai surištas su materialiais ženklais duonos ir vyno pavidale. Bet ir be Šv. Vakarienes sakramento tikintysis gali susivienyti su aukščiau minėtu perskaidrintu Kristaus kūnu.

Religinio kulto įsisąmonijime Kalvinas yra arčiau Cvinglio negu Liuterio. Kalvinas pašalino R.Katalikų Bažnyčios mišias, pamaldose pripažįsta vien pamokslą ir maldas bei giedojimą, labiausiai Senojo Testamento psalmių. Skirtingai nuo Liuterio, suskirstė pamaldas į: tik su pamokslu, ir pamaldas su Šv. Komunija. Visa parapija privalo 4 kartus per metus prisiartinti prie Dievo Stalo. Kalvinas nuėjo net tiek toli, kad pašalino iš Bažnyčios vargonus, nekalbant jau apie paveikslus, kryžių su krucifiksu ir altorių. Pamaldos yra Dievo valios aktas, tarnaujantis Dievo garbinimui.

Kalvinas turėjo visiškai aiškų Bažnyčios supratimą. Kaip ir Liuteris, jis išskiria regimą ir neregimą Bažnyčią. Neregimoji yra Dievo išrinktųjų surinkimas. Kalvinui Bažnyčia yra taip pat ir per Šv. Dvasią atgimusių žmonių surinkimas. Daug didesnę reikšmę negu Liuteris, Kalvinas skyrė bažnytinei organizacijai, kuri išeina iš supratimo Bažnyčios, kaipo tokios.

Kun.Povilas Dilys
Perspausdinta iš "Mūsų sparnai" Nr. 8-9, 1954 m.

Kalba netaisyta

Ar tikintis krikščionis privalo priklausyti Bažnyčiai ?

Šis klausimas buvo užduotas superint. kun. Povilui Diliui, į kurį jis atsakė išėivijoje leidžiamame žurnale "Mūsų Sparnai" Nr.5, 1954 m.

Šis klausimas judina tikinčio krikščionies priklausymo bažnytinei organizacijai problemą. Aiškus dalykas, galima būti giliai tikinčiu žmogumi, bet nepriklausyti bažnyčiai. Ypač evangeliška pažiūra nelaiko išganyto priklausomu nuo dalyvavimo bažnytinėje organizacijoje. Jau apaštalas Povilas sakė: "Ar nežinote, kad jūs esate Dievo šventovė ir Dievo Dvasia gyvena jumyse". /1 Kor.3,16/. Tai reiškia, kad kiekvienas žmogus turi savyje dvasinę Dievo bažnyčią. Taip samprotaujant, žmogus gali būti išganytas nepriklausydamas bažnyčiai. Evangelikų bažnyčia nesutinka su Kartagenos vyskupo Cecilijaus Ciprijano trečiame šimtetyje po Kristaus gimimo paskelbtu dėsniu: "Už bažnyčios nėra išganyto. Negali turėti Dievo kaip tėvo, jei neturi bažnyčios kaip motinos". Tačiau ir evangelikų bažnyčia laikosi pagrindo, kad ilgesnį laiką, t.y. kelių kartų laikotarpyje, būti giliai tikinčiu nepriklausant bažnyčiai yra labai sunku, praktiškai neįvykdoma. Reikia atsiminti, kad pamaldumo šaltinis yra Šventame Rašte, giesmių giedojime ir pan. Bendravimas su pamaldžiais žmonėmis vysto ir stiprina tikėjimą. Juk bažnyčiai priklausa žmonės, o ne stovį už jos ribų, suteikia atskiram žmogui galimumą pažinti Šventąjį Raštą, skaityti gimtąją kalbą. Iš istorijos matome, kad bažnyčiai priklausa žmonės rašė religines giesmes ir kūrė religinę muziką, vertė ir aiškino Šventąjį Raštą. Taigi, bažnyčia yra tikėjimo ir pamaldumo šaltinis kartų kartoms. Įvertinant bažnyčios veikimo visumą amžių bėgyje, galima pasakyti, kad, nepaisant daugelio bažnyčios klaidų ir nusidėjimų, vien per ją ir jos dėka mes šiandien iš viso galime kalbėti apie tikėjimą, apie krikščionišką religiją ir pan. Bažnyčia buvo ir tebėra tas pozityvus veiksnys, kuris per amžius neša išganyto per Kristų tiesą. Tie, kurie yra nusivylę bažnyčia dėl jos skilimo į įvairias konfesijas ir organizacijas, tegu išmoksta suprasti apaštalo Povilo žodžius iš jojo laiško Korintiečiams, 12,1-11. Pagrindinė to skirsnelio mintis taip skamba: "Įvairios yra dvasios dovanos, bet ta pati dvasia". Tai reiškia, įvairus yra krikščioniškos tiesos supratimas, bet tiesa yra viena.

Kalba netaisyta

MŪSŲ DIENOS NESITĖS AMŽINAI

*Mūsų dienos kaip šventė
Nesitės amžinai.
Tik pradėjom gyventi -
Kiek ilgai nežinai...*

*Mūsų dienos - kaip paukščiai
Vis plasnoja tolyn.
Jų daugiau neprišauksim,
Jie daugiau nebegriš.*

*Mūsų dienos - kaip žiedas:
Žydi, vysta, muvis...
Taip turėsime kiekvienas
Pražydėjus muvyst.*

*Mūsų dienos kaip upės
Nešamoji srovė:
Praeitin neša, supa
Ir mane, ir tave.*

*Mūsų dienos - kaip vėjas,
Jos ilgai nesitės,
Nes pasaulio Kūrėjas
Davė viskam ribas.*

Tad sušildykime širdis vienas kitam šypsena ir meile - Elžbieta Tunkūnienė

Lietuvos Evangelikų reformatų Bažnyčios Papilio 1999 m. Sinodas ir apmąstymai

Tokiu pavadinimu gavome informaciją apie š.m. birželio mėn. 26 d. Papilyje įvykusį LERB Sinodą /prez.R.Jankūnas/, kuri sujungė Lietuvos reformatus. 1999 m. rugsėjo 2 d. Vilniuje sušaukta Sinodo kolegija /prez.R.Jankūnas/ priėmė nutarimą: A.Kriškėčio pasirašyta ir išplatinta informacija apie LERB Papilio Sinodą yra pripažįstama melaginga ir šmeižikiška. Tokie ir panašūs A.Kriškėčio veiksmai didina įtampą ne tik Vilniaus, bet ir kitose parapijose, trikdo dvasinį darbą ir ardo Bažnyčios tvarką. Panašaus pobūdžio veiksmai pasikartojus, A.Kriškėčikas bus kviečiamas drausminei atsakomybei prieš Sinodą. Tam išvengti kviečiame Vilniaus ir kitose parapijose melstis už A.Kriškėčiką, kad Viešpats Dievas jį paliestų savo tiesos Dvasia ir per atgailą bei dorą gyvenimą sugrąžintų prie Dievo artimo meilės. (Užrašyta iš klausos kunigui iš sakyklos po pamokslo skaitant informaciją).

A.Kriškėčio informaciją dėl vietos stokos spausdiname šiek tiek sutrumpinę. Kursyvu pažymėtos tos teksto vietos, kurioms Kolegija parašė paneigimą.

Š.m. birželio 17 d. Vilniaus parapijos tarybos išplėstiniame posėdyje kun. A.Kvedaravičius užklaustas dėl tradicinio kasmetinio mūsų Bažnyčios Sinodo nieko konkretaus neatsakė. Po poros dienų išplėstiniame Kolegijos posėdyje, dalyvaujant parapijų pirmininkams buvo nuspręsta sušaukti Sinodą pagal dviejų posėdžių schemą: "išorinių" klausimų sprendimui- Papilyje š.m. birželio 26 d. ir "vidaus" klausimų sprendimui - ateityje š.m. rudenį. Ar mūsų darbščiajai Kolegijai nepakako kalendorinių metų laiku paruošti medžiagą eiliniam Sinodui, ar siekiama atitolinti probleminių klausimų sprendimą?

Kadangi būsimo Sinodo Papilyje I-jo posėdžio data nugriaudėjo netikėtai kaip birželio perkūnija, delegatams išrinkti nuo Vilniaus parapijos visų parapijiečių sukviešti buvo neįmanoma, tad Sinodo delegatų rinkimas buvo svarstomas š.m. birželio 24 d. parapijos tarybos posėdyje. Kun.A.Kvedaravičius, priminęs, kad pagal 1929 m. Kanonus į Sinodą renkamas vienas kandidatas nuo 500 parapijos narių ir kad kunigo prerogatyva yra siūlyti kandidatą, pasiūlė D.Griniuvienę. Aš pareiškiau, kad taikyti Kanonus be laikmečio pasikeitimų įvertinimo nėra prasminga, o D.Griniuvienė gali dalyvauti kaip Kolegijos revizijos komisijos narė, bet kun.A.Kvedaravičius laikėsi savo nuomonės. Tarybos nariai siūlė deleguoti Vilniaus tarybos narę Daivą Veličkaitę ir Algirdą Kriškėčiką. Prieš mano kandidatūrą kategoriškai pasisakė kun. A.Kvedaravičius, pareiškęs, kad parapijos delegatams pritrūks mandatų, todėl parapijos taryba protokole pabrėžtinai mandato teisę patvirtino man. Nuvykus į Papilį, Sinodo mandatų komisijos pirmininkas R.Jakubėnas pareiškė, kad aš sumaišiau Sinodą su Parlamentu, ir jis neduosias man delegato mandato, nes jam nepatinka mano moralinis veidas ir gyvenimo būdas. Pasakiau, kad mano gyvenimo būdas yra mano asmeninis reikalas, o viešinti svetimas asmenines problemas tikros Bažnyčios santykiuose netaikytinas. P.R.Jakubėnas nurodė kreiptis į senj. kun. P.Čepą. Nors senj. kun. P.Čepo nuomonė buvo, kad man reikia duoti mandatą, kun.A.Kvedaravičius mano mandato klausimą perkėlė į Kunigų sesiją. Pagaliau nutaikęs momentą paklausiau ir kun. A.Kvedaravičius leido man dalyvauti Sinode "svečiu" be teisės balsuoti.

Sinodą pradėjo Sinodo kolegijos prez. R.Jankūnas, malda sukalbėjo senj.kun.P.Čepas. Kunigų sesijos siūlymu buvo išrinkti Sinodo direktoriai: A.Zablackas - Papilys ir R.Jakubėnas - Vilnius, vice direktoriumi - senj.kun.P.Čepas, cenzoriumi - kun.A.Kvedaravičius, sekretoriumi - diak.R.Mikalasuskas.

Sinode buvo nagrinėti šie klausimai:

1. Sinodo kolegijos prezidento pranešimas
2. Sutarties su Valstybe parengimo programa
3. Bažnyčios darbuotojų paramos fondo steigimas
4. Darbas su misijomis
5. Studentų ordinacija
6. Mokyklos ir tikybos mokytojų ruošimas

Sinode dalyvavo ir žodį tarė svečias iš Anglijos - Protestantų Aljanso /o ne Pasaulinio Reformatų Bažnyčių Aljanso, kuriam iki šiol priklausėme - pastaba D.Gudliauskienės/ gen.sekretorius dr.Stephen Scott Pearson. Padėkojęs Dievui už mūsų Bažnyčios kunigus, jų kritikams siūlė melstis už juos, o, jo nuomone, nesantaikos kurstytojais turėtų išeiti iš Bažnyčios, o visiems reikia tik dėkoti Dievui už kun. A.Kvedaravičių, kuris

kovoja už Bažnyčios turto gražinimą. Pabrėžęs, kad Biblija yra aukščiausias Bažnyčios autoritetas, jis teigė, jog tam, kad Bažnyčioje įsivyrautų tvarka, kunigai, kolegija, sinodas turi būti paklusnūs Kanonams. Pažymėjo, kad po penkerių metų jaučia pažangą mūsų Bažnyčioje, ir kvietė apsišarvuoti kantrybe bei laukti vaisių.

Sinodo kolegijos prez. R.Jankūno pranešime buvo pažymėta, kad kolegijos posėdžiai vykdavo nereguliariai, nes sunku iš visos Lietuvos surinkti Kolegijos narius. Toliau jis vardijo, kokie klausimai buvo svarstyti Sinodo posėdžiuose: diak.R.Mikalausko ordinavimas, Vilniaus, Papilio, Panevėžio parapijų problemos (nekonkretizavus), pranešė, kad 1998 m. lapkričio mėn. buvo įkurta juridinė komisija dėl pastatų teisinės registracijos, tačiau ji beveik nedirbo ir bylos pralaimėtos, todėl prarastas pastatas Pamėnkalmio 2, tas pats laukia Pylimo 20, iš kurio tektų išsikeiti arba geriausiu atveju liksime nuomininkais. R.Jankūnas siūlė Sinodui prašyti kun. A.Kvedaravičių, laimėjusį iki šiol visas turto ginčų bylas, toliau kovoti už Bažnyčios turtą. Pranešėjas pažymėjo, kad Kauno bažnyčia tebėra VRM žinioje. Buvo pateikta finansinė 1998 metais gautų iš LR Vyriausybės lėšų ataskaita: gauta 34 000 Lt, iš viso išlaidų apie 27 000 Lt. Daugiausia išleista teismo išlaidoms - 10 350 Lt, ryšiams - 470 Lt, transportui - 2400 Lt, spaudai - 1300 Lt /tai nieko bendro neturi su mūsų leidžiamomis "Vilniaus reformatų žiniomis" - D.G./, Vilniaus parapijos chorui - 1100 Lt /nepainiokite su p.T.Blažienės vadovaujamu Vilniaus reformatų choru "Giesmė" - D.G./, Salamiesčio bažnyčios remontui - 2500 Lt, Kėdainiams - 4900 Lt, Nemunėlio Radviliškiui - 250 Lt, Vilniaus (1998 m.) Sinodo organizavimui - 3300 Lt. 1999 metais iš LR Vyriausybės buvo gauta 30 000 Lt. Parapijos norėtų gauti 52 000 Lt/Nekomentuojamas panaudojimas kitų lėšų, gautų iš įvairių fondų Vokietijoje, lietuvių išeivijos ir t.t.- D.G./ Toliau prelegentas perskaitė 1998 m. Vilniaus Sinode priimtus kanonus ir memorialus. *(Tokia medžiaga turėtų būti paskelbta visose parapijose ir prielama kiekvienam parapijiečiui, ko, deja, bent Vilniuje - nėra, aut. pastaba).* Paminėsiu svarbesnius: IV-uoju kanonu Bažnyčios dvasiniai darbuotojai skirstomi į lektorius, diakonus ir kunigus, tokiu būdu panaikinama kunigo-diakono pareigybė, V-uoju - įteisinamas Bažnyčios administracinis skirstymas į distriktus /matyt, šiuo kanonu remiantis Biržai priskirti Papilio distriktui - D.G./, VI-uoju - kreipiamasi į paklydusius Bažnyčios vaikus, raginant pamiršti nesantaikas ir gyventi taikoje. Dar pažymėtinas memorialas, kuris Kolegijos ir jos prezidento, rinktų trejiems metams, įgaliojimus pratęsia iki penkerių metų. Taip pat priimtas memorialas dėl apribojimų asmenims renkamiems Bažnyčios vadovais, jei jie nesilaiko bažnytinės drausmės.

Sutarties su Valstybe parengimo programos klausimu kalbėjo kun. A.Kvedaravičius. Jis pažymėjo, kad Lietuvos katalikų Bažnyčia yra paruošusi sutartį su Valstybe, todėl ir reformatams reikėtų dokumento, reglamentuojančio Bažnyčios ir Valstybės santykius. Preliminariai dėl šio dokumento parengimo finansavimo ir juridinės pagalbos yra sutarta su Lipės krašto (Vokietija) Bažnyčios atstovais. Dokumento parengimas gali užtrukti metus. Panašios sutartys yra pasirašytos Lenkijoje ir Estijoje, o dabar ruošiami Latvijai. Kun. A.Kvedaravičius siūlė mūsų Bažnyčios ir Valstybės sutarties garantais pasitelkti Vokietijos ir Anglijos Bažnyčias.

Bažnyčios darbuotojų paramos fondo steigimo klausimu kalbėjo kolegijos narys R.Jakubėnas. Pranešėjas siūlė Fondą steigti viešosios įstaigos statusu. Paskata Fondui steigti yra nuo 1958 metų Vokietijoje kunigų suaukotos lėšos Rytų Europos Bažnyčių darbuotojams remti. Iš mūsų pusės Fondo lėšas galėtų papildyti pajamos gautos iš nuomos bei kitos ūkinės veiklos. Tokie Fondai veikia Latvijoje ir Estijoje. Fondo įstatų kol kas nėra. Fondas remtų kunigus, teologijos studentus.

Darbo su misijomis klausimu pranešėjas kun.A.Kvedaravičius *pabrėžė atvykstančių misionierių grėsmę* mūsų konfesiniam sterilumui. Kiekvienas Bažnyčios narys jau Vilniaus Sinodo (1998 m.) memorialu įpareigotas bendraujant su užsienio Bažnyčių misijų atstovais vadovautis 1998 m. Sinodo I-uoju kanonu ir atsiminti, kad mūsų Bažnyčia yra savarankiška ir nepriklausoma organizacija... *žodžiu, turime būti itin budrūs, geriausia - nebendrauti.*

Studentų ordinacijos klausimu kun. A.Kvedaravičius paminėjo *apie moterų teologijos studentų ordinavimo negalimumą, nes 1637 m. Didažioji Agenda draudžia, kad moterys dalintų sakramentus.* Jos tegali būti tikėjimo dėstytojomis ir pan.

Iš kitų klausimų, svarstyčių Sinode, *įdomiausia kun. A.Kvedaravičiaus teologinio išsilavinimo problema.* Kadangi 1929 m. V-jo kanono 9 str.nurodo, kad "diakonu ar kunigu gali būti tik tai baigęs teologijos fakultetą Lietuvos arba užsienio universitete...", kun. A.Kvedaravičius pareiškė, jog jis esąs beviltiškoje padėtyje, nes užsienio universitete įsigyti teologinio išsilavinimo diplomą reikia 15 - 20 tūkst. dolerių, kurių jis neturi ir neturės, ir *prašė Sinodą suteikti jam lėšų diplomą "pirktumui".* Sinodui balsuojant už lėšų suteikimą, pasigirdo balsų, kad tokių lėšų šiuo metu nėra, bet buvo nuraminti, jog reikiams lėšoms atsiradus, *kun. A.Kvedaravičius pasižada metų bėgyje įsigyti aukštojo teologijos mokslo diplomą.*

Kokias išvadas galima padaryti iš šių metų Papilio Sinodo medžiagos ir tikrosios padėties mūsų Bažnyčioje?

1.Papilio Sinodo klausimai nebuvo paruošti konkrečioms sprendimams priimti (išskyrus kun. A.Kvedaravičiaus aukštojo teologinio išsilavinimo diplomą ir jo įgaliojimą spręsti Bažnyčios nekilnojamojo turto

gražinimo klausimus). *Pagrindiniai klausimai*, kaip sutarties su Valstybe parengimo programa. Bažnyčios darbuotojų paramos fondo steigimas buvo pateikti tik kaip ketinimų informacija.

2. Sinodo delegatams svarstoma medžiaga nebuvo pateikta iš anksto, raštu, todėl buvo balsuojama neįsigilinus į klausimų esmę, neaptariant galimų alternatyvinių sprendimų, o nuo balsavimo susilaukę delegatai susilaukė grubių kun. A.Kvedaravičiaus išpuolių.

3. Kolegijos prezidento R.Jankūno valstybės skirtų lėšų panaudojimo ataskaita nebuvo apsvarstyta ir patvirtinta balsavimu.

Atrodo, kad Papilio Sinodas buvo sušauktas tik personalinėms kun. A.Kvedaravičiaus problemoms spręsti ir formaliai tradicinei Sinodų daliai užregistruoti.

Kokie realūs Bažnyčios turto administravimo vykdomo Sinodo Kolegijos kun. A.Kvedaravičiaus asmenyje Vilniaus parapijoje rezultatai? Sinodo Kolegijos vardu turto administravimą formaliai vykdo privačių steigėjų R.Jakubėno, J.Variakojo, E.Žižiūnienės ir A.Kvedaravičiaus, kaip Vilniaus parapijos pirmininko, įkurta viešoji įstaiga "Choralas". Realiai - *turto administravimą ir gražinimą sprendė parapijos pirmininkai: A.Kvedaravičius, R.Jakubėnas.*

1991m. pabaigoje, man perduodant naujai išrinktam Vilniaus parapijos pirmininkui A.Kvedaravičiui parapijos reikalus, Vilniaus savivaldybė finansavo Vilniaus bažnyčios Pylimo 18 atstatymo projektavimo darbus ir buvusio Sinodo Kolegijos pastato Pylimo 7 istorinių - archeologinių tyrimų ir projektinių siūlymų darbus. Už bažnyčios pastato šildymo, elektros, vandens paslaugas mokėjo Vilniaus m. kinofikacijos skyrius. *Vilniaus m. savivaldybė mūsų užklausimu buvo garantavusi visų mūsų Bažnyčiai gražintinų pastatų: Bažnyčios (Pylimo 18), gyv. namo (Pylimo 20), buv. Sinodo Kolegijos pastato (Pylimo 7) projektavimo ir atstatymo - restauravimo darbus.* Pastate Pylimo 7 Senamiesčio seniūnijos lėšomis buvo atlikti palaikomojo remonto ir konservavimo darbai, jo apsaugai ir priežiūrai buvo dalis patalpų išnuomota statybinei organizacijai "Šilojai". Gyv.namo Pylimo 20 II aukšto laisvos patalpos buvo suremontuotos savo jėgomis ir pritaikytos parapijos reikmėms: labdaros sandėliui, labdaros vaistinei, vaikų mokyklei, vokiečių kalbos kursams, Biblijos studijoms, bibliotekai, parapijos, vyresniųjų bei seniūnų tarybų susirinkimams. Savivaldybės lėšomis buvo paruoštas projektas pusę šio pastato pritaikyti parapijos reikmėms: I-me aukšte įrengti klebonija, biblioteką, parapijos salę, rūsyje - jaunimui sporto-turizmo reikmėms, II-ame a. - viešbutį, III-ame - 5-ių kambarių butą kunigui, mansardoje - vaikų jaunimo meno-muzikos ir religinio mokymo klases-studijas /tarpukaryje ten ir buvo muzikos mokykla - past.D.G/. Kita pusė pastato - gyvenamieji butai. Buvo paruoštas sprendimas dėl gyventojų išskeldinimo, tereikėjo naujam parapijos pirmininkui A.Kvedaravičiui pateikti atitinkamą raštą Savivaldybei. Deja, p.A.Kvedaravičius nieko nepadarė, kad tokie naudingi Bažnyčiai ketinimai ir projektai būtų įgyvendinti, dar blogiau - leido gyventojams privatizuoti butus, nors mano kadencijos metu Senamiesčio seniūnijoje viešai iškabintame privatizuotinių pastatų sąrašė pastato Pylimo 20 nebuvo.

Kokie gi Sinodo Kolegijos nekilojamojo turto administravimo Vilniuje rezultatai? Pastatai niokojami ir neprižiūrimi, padovanojami ar leidžiama užgrobti žemės sklypai, Bažnyčios lėšos naudojamos svetimiems gyventojams aptarnauti, laiptinėms remontuoti, provokuojami teisminiai ginčai, dengiamos beprasmiškos ir bevaisės teismo išlaidos, išlaikoma "Choralo" administracija ir dengiamos jos ūkinės-administracinės išlaidos (apie 70% gaunamų nuomos lėšų), pusvelčiui išnuomojamos patalpos. Pvz.: pirmininkavęs A.Kvedaravičius leido remonto darbus bažnyčioje Pylimo 18 vykdžiusiai organizacijai pagrobti didžiąją dalį (apie 200 m²) išardytų grindų lentų ir apie 10 m² pastogės lentų išardant ir išdraskant pastogės perdangą ir šilumos izoliaciją. Praradęs remonto darbų finansavimą Savivaldybės lėšomis buv. pirmininkas A.Kvedaravičius, panaudodamas geradarių iš Vakarų paaukotas bažnyčios remontui lėšas, organizavo bažnyčios vidaus patalpų apdailos darbus. Sumokėdamas fiziniams asmenims už atliktus darbus sumą 2,5 - 3 kartus viršijančią tuo laiku galiojančius įkainius. Beje, jokių finansinių dokumentų (sąmatų, vykdytų darbų priėmimo aktų) neišsaugota arba slepiama. Pastato Pylimo 7 kai kuriose patalpose išardytos krosnys, išplėstos grindys, dingę antrieji langų rėmai ir t.t. */Dėl vietos stokos praleidome kitus betvarkės išvardijimus - D.G./.*

Nors dar daug galima būtų rašyti apie destruktivią ir Lietuvos reformatų Bažnyčią žeminančią ir nešančią moralinę bei materialinę žalą veiklą, kyla natūralus klausimas: ko verta Bažnytinė bendruomenė, jei tiek ilgai nebaudžiami asmenys gali niokoti ir ardyti Reformatų bažnyčią, varžyti ir riboti jos narių teisę išpažinti savo tikėjimą ir gauti priimtinus pagal sąžinę ir Dievo garbę patarnavimus?

Algirdas Krikščikas
Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnas

Užjaučiame Robertą ir Gytį Jakubėnus mirus dukral ir sesel Kristinal Patricijai Gustlenei.

Jums veikia Dievas didis širdies žaizdas užgydys, paguos Jus tobulai, nes viskas atsitinka, kaip Viešpačiui patinka ir ką Jis daro, vis gerai. Kas Jus ištiko, taip pat jau atsitiko kitiems tėvams čionai....

Pirma teikiu Jums džiaugsmo, dabar Jūs turit skausmo jau dėl mano mirties, tačiau apmaščius svarbą Kūrėjo meilės darbo, skausmai Jums greitai palengvės...

iš giesmės Nr. 291 "Giesmių ir maldų knygelė"

"Vilniaus reformatų žinių" leidėjai

Jo gyvenimas buvo meilė

VALTERIS KRISTUPAS BANAITIS 1918 09 26 - 1999 09 09

Mus pasiekė liūdna žinia iš Vokietijos: rugsėjo 9 d. mirė vienas iš žymiausių išsivijęs lietuvių kompozitorių, žurnalistas, visuomenininkas - Valteris Kristupas Banaitis.

Valteris Kristupas Banaitis gimė 1918 m. rugsėjo 26 d. Karaliaučiuje. Nuo pat jaunystės buvo Mažosios Lietuvos patriotas. 1932 - 35 m.m. mokėsi Tilžės vargonininkų mokykloje ir buvo provokiškos valdžios pašalintas. Vėliau mokėsi Kauno "Aušros" berniukų gimnazijoje, ją baigęs studijavo teisę Vytauto Didžiojo universitete, tuo pat metu lankė konservatoriją. Kurį laiką buvo įsidarbinęs Kauno radiofone, vėliau gyveno Vilniuje ir dirbo LTSR valstybinėje filharmonijoje, Vilniaus operos ir baletų teatre akompaniatoriumi ir toliau mokėsi dirigavimo konservatorijoje. Pasitraukęs į Vakarų, vadovavo ansamblui "Tėvynės garsas", Špakenbergo /Hamburge/ lietuvių kolonijos chorui. Dar mokydamasis vargonininkų mokykloje, susidomėjo lietuvininkų giedamomis giesmėmis, ėmė jas užrašinėti. Ypač daug giesmių jam pagiedojo jo teta Marta. Vėliau, gyvendamas Vokietijoje, lietuvių liaudies giesmes harmonizavo ir išleido rinkinį "Lietuvių evangelikų liaudies GIESMĖS" (Lithuanian protestant Hymnus) Liudvigsburg, 1951m.

V.K.Banaičio harmonizuotų giesmių buvo ir Reformatų Kolegijos ir Liuteronų Konsistorijos 1942 m. išleistame bendrame Evangelikų giesmyne: "Pranaše didis" /Nr.220 giesmė/, "Pavešk tu Dievo valiai" /Nr.272 giesmė/, "Kelkitės, apsišarvuokit" /Nr.318 giesmė/, "Gerą kovą išlaikiau" /Nr.337 giesmė/ ir kt. Pernai, ruošdamiesi paminėti lietuvių kompozitoriaus Valterio Banaičio 80- metį, Vilniaus reformatų choro "Giesmė" choristai vadovaujami choro vadovės ir dirigentės Tamaros Blažienės paruošė visą pluoštą jo harmonizuotų lietuvių liaudies giesmių ir tikėjosi keliaudami po Vokietiją susitikti autorių ir jam pagiedoti. Deja, V.Banaitis jau buvo ligotas ir į koncertus neįstengė atvykti, o kelionės maršrutas nesiekė jo gyvenamos vietos. Vylėmės, kad grįžę po kelionės išrašysime giesmes ir padovanosime audiokasetę. Audiokasetė "Pranaše didis" pavėlavo...

PRANAŠE DIDIS

Lietuvių liaudies giesmės

*Gieda Vilniaus ev. reformatų choras "Giesmė", vadovaujamas vadovės ir dirigentės
Tamaros Blažienės bei chormeisterės Janinos Pamarnackienės*

Tokiu pavadinimu dar vieną audiokasetę išrašė Vilniaus ev. reformatų choras "Giesmė". Pirmoje dalyje - įvairių laikotarpių, įvairių evangelikų kompozitorių lietuvių liaudies giesmių melodijų motyvais sukurtos giesmės, viena giesmė - "Lašelis vynuogėlių" - paimta iš "Evangelikų giesmyno", 1942 m. sudaryto kun. Adomo Šerno. Antroje dalyje - kompozitoriaus V.K.Banaičio /1918 09 26 - 1999 09 09/, harmonizuotos lietuvių liaudies giesmės.

Audiokasetės pristatymą choro vadovė T.Blažienė baigia reformatų kompozitoriaus Vlodo Jakubėno žodžiais: "Lietuvių evangelikų giesmės sudaro ypatingą reiškinį pasaulinės muzikos kelyje, jų melodijos skiriasi nuo įprastinių protestantų choralų savo tautiniu savitumu. Kartu tai yra tikros bažnytinės giesmės, tinkamos masiniam giedojimui, reikšmingos ne vien evangelikams, bet ir ne vienam lietuviui"...

Audiokasetę "Pranaše didis" išrašė Vilniaus plokštelių studija. Ją galima įsigyti pas choro "Giesmė" pirmininkę Gigają Suveizdienę. tel. 417835.

D.Gudliauskienė

Informacija

Rugpjūčio 10 d. įvyko Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos (pirm. Jonas Naktinis) ir alternatyvios parapijos Vyresniųjų tarybos (pirm. Jonas Mizaras) bendras pasitarimas, kuriame buvo aptarti Vilniaus reformatų susivienijimo keliai. Dalykiškame pokalbyje buvo nuspręsta **š.m. spalio mėn. 9 d.** surengti **bendrą Vilniaus reformatų parapijos susirinkimą** ir išrinkti bendrą visos parapijos vadovybę, laikantis veikiančių Bažnyčios nuostatų.

Rugpjūčio 29 d. Biržų reformatų bažnyčioje per iškilmingas pamaldas buvo paminėtos ilgamečio Biržų parapijos klebono superintendente senjoro kun. Povilo Jašinsko 110-osios gimimo metinės. Dalyvavo grupė Vilniaus parapijiečių, giedojo Vilniaus evangelikų reformatų choras "Giesmė" vadovaujamas dirigentės Tamaros Blažienės ir chormeisterės Janinos Pamarnackienės. Įdomią parodėlę apie kunigą Povilą Jašinską paruošė biržietė Eugenija Dagienė.

Rugsėjo 5 d. Vilniaus bažnyčioje pamaldas laikė diak. Rimas Mikalauskas, o po pamaldų Vilniaus parapijiečiai (pirmininkas Jonas Mizaras) maloniai pakvietė visus dalyvavusius pamaldose pašnekesiui apie vilniečiams svarbiausias problemas: susijungimą, parapiją aptarnaujantį kunigą, Kolegijos (prez. R.Jankūnas) sprendimą atsaukti kai kuriuos Vyresniųjų tarybos narius iš pareigų, jos reakciją į p.A.Krikščiko "1999 m. birželio 26 d. Sinodas Papilyje ir apmąstymai".

Rugsėjo 19 d. Vilniaus reformatų bažnyčioje pamaldas kartu su kun.A.Kvedaravičiumi laikė Vokietijoje teologijos mokslus baigęs diplomantas Kęstutis Daugirdas.

Mus pasiekė išeivijos lietuvių reformatų leidžiamo žurnalo "Mūsų sparnai" 80-asis numeris, 1999m. balandis. Leidinys pradedamas Kėdainių kunigo diak. Rimo Mikalausko pamokslu "Velykų dovana", pasakytu pernai jam viešint Čikagoje. Daug vietos skirta 1998 m. Ev. reformatų Bažnyčios Sinodui išeivijoje, kuris įvyko rugsėjo 19-20 d.d. Čikagos priemiestyje Šiono ev. liuteronų bažnyčioje, nes reformatų bažnytėlė prieš keletą metų teko parduoti. "Sinode, - rašo Hypatija Yčaitė - Petkus - kaip visada nuo pat senovės laikų viešpatavo draugiškas nuomonių pasikeitimas ir laisvi pasisakymai pagal demokratinius nuostatus. Kunigė diakonė Erika Brooks /Dilytė/ pravedė trumpas pamaldas, padedant pamokslininkui Jonui Gyliui iš Texas, kuris akompanavo giesmių giedojimui ir sukalbėjo malda. Bažnyčios salėje posėdžius atidarė Kolegijos prezidentė H.Dilienė. Kun.E.Gerulis buvo pakviestas sukalbėti malda, prašant posėdžiams Dievo palaimos". Šis išeivijos Sinodas atšventė dvigubą jubiliejų: 50 metų nuo pirmojo išeivijos evangelikų Sinodo Vokietijoje Klein Wittensee DP stovykloje ir dabartinio išeivijos lietuvių reformatų Sinodo Kolegijos prezidentės H.Dilienės - Jakubėnaitės 90-ies metų sukaktį. Žurnale taip pat daug vietos paskirta žinioms iš Lietuvos, talpinamos kelios mūsų parapijiečio Jono Jasiukėno sukurtos giesmės. Išeivijos žurnalą "Mūsų sparnai" Lietuvoje platina biržietis žurnalistas Jonas Dagilis (Vytauto 69, Biržai, tel.8-220-31559).

Spalio 17 d. Kėdainių reformatų bažnyčioje bus ordinuojamas kunigu Kėdainių, Panevėžio ir Švobiškio parapijas aptarnaujantis diakonas Rimas Mikalauskas, pernai baigęs studijas Varšuvos krikščioniškos teologijos akademijoje ir apgynęs diplominį darbą iš Bažnyčios istorijos magistro laipsniu, o Kęstutis Daugirdas, šiais metais baigęs studijas Vokietijoje Frankfurto prie Maino universiteto teologijos fakultete, bus ordinuojamas diakonu.

Lietuvos reformatų kunigų telefonai: senjoras kun.Petras Čepas gyv. Medeikiuose tel. 8-220-58577, kun. Algimantas Kvedaravičius gyv. Vilniuje tel. 8-298-05410, diakonas Rimas Mikalauskas gyv. Kėdainiuose tel. 8-257-54626 ir mobilus 8-289-21339.

Primename seniūnų telefonus: Dalija Gudliauskienė 429118, Donata Indriūnaitė 342824, Angelina Kamčiatnienė 733757, Alfredas Naktinis 470718, Irena Petrylienė 414646, Danutė Pramulienė 444272, Birutė Šernaitė 617690